

MILJØGODKENDELSE

af

Skelbæk I/S

Beliggende på Humlefægyde 32, 6070 Christiansfeld
Matr.nr. 9 Aller Ejerlav, Aller m.fl.

Denne godkendelse meddeles efter § 12stk. 2 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og er gældende fra 22. oktober 2008

Miljøgodkendelse udarbejdet af Kolding Kommune med bistand fra:

NIRAS A/S
Bavnehøjvej 12
Postboks 122
DK-6701 Esbjerg V

Telefon 7513 5022
Telefax 7513 4968
E-mail niras@niras.dk
Web www.niras.dk

CVR-nr. 37295728
Tilsluttet F.R.I

Udgave nr.:
V_A

Dato:
15. oktober 2013

Forfatter:
Lone Godske

Kvalitetskontrol:
Anders C Bjørnshave-Hansen

Godkendt af:
Torsten Bliksted

Sag nr. og filnavn:
P:\Ny mappe\Landbrug\Kolding Kommune\Humlefægdyde 32\Miljøgodkendelse_Humlefægdyde 32_version_A.doc

INDHOLDSFORTEGNELSE

1 IKKE TEKNISK RESUMÉ	5
2 GODKENDELSE	7
2.1 BAGGRUND FOR GODKENDELSEN	9
3 VILKÅR	11
3.1 GENERELLE FORHOLD	11
<i>Drift og indretning af ejendommens anlæg</i>	11
<i>Håndtering af miljøuheld</i>	12
<i>Tilsyn, kontrol og egenkontrol</i>	12
<i>Evt. ophør af bedriften eller dele af denne</i>	14
<i>BAT (anvendelse af ”bedste tilgængelige teknologi”)</i>	14
3.2 PRODUKTIONSANLÆGGET M.V.	14
<i>Staldinventar og -drift</i>	14
<i>Landskabsinteresser</i>	15
<i>Ventilation</i>	15
<i>Ammoniak og ammoniakreducerende teknologi</i>	15
<i>Foder og antal smågrise pr. årssø</i>	15
<i>Lugt</i>	15
<i>Gødningsopbevaring</i>	15
<i>Gyllehåndtering og gylletransporter</i>	16
<i>Spildevand</i>	16
<i>Transporter af foder og dyr mv.</i>	17
<i>Støj</i>	17
<i>Fluer og skadedyr</i>	17
<i>Støv</i>	17
<i>Lys</i>	18
<i>Affald</i>	18
<i>Olieprodukter og farligt affald</i>	18
<i>Bekæmpelses- og desinfektionsmidler</i>	19
3.3 UDBRINGNINGSAREALERNE	19
<i>Sædskifte og markdrift</i>	19
<i>Søer, vandløb og beskyttet natur</i>	19
4 MILJØTEKNISK REDEGØRELSE	20
4.1 GENERELLE FORHOLD	20
<i>Husdyrproduktionen</i>	20
<i>Bedriftens udbringningsarealer</i>	21
<i>Risici og afværgeforanstaltninger</i>	21
<i>BAT, forureningsbegrænsende foranstaltninger og renere teknologi</i>	21
<i>Alternative muligheder</i>	23
<i>Ophør af husdyrbruget</i>	23
4.2 PRODUKTIONSANLÆGGET M.V.	24
<i>Ejendommens bygningsanlæg</i>	24
<i>Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold og hensyn til landskab</i>	24

<i>Ventilation</i>	24
<i>Opbevaringsanlæg og opbevaringskapacitet</i>	25
<i>Lugt</i>	25
<i>Energi og vand</i>	26
<i>Foder og smågrise pr. årssø</i>	26
<i>Husdyrgødning</i>	27
<i>Kemikalier og pesticider</i>	27
<i>Spildevand</i>	27
<i>Intern og ekstern transport</i>	27
<i>Støj</i>	28
<i>Fluer og skadedyr</i>	28
<i>Støv</i>	29
<i>Lys</i>	29
<i>Affald</i>	29
<i>Anlæggets påvirkning af natur</i>	29
4.3 UDBRINGNINGSAREALERNE	31
<i>Kvælstofudvaskning til grundvand</i>	31
<i>Påvirkning af søer og vandløb fra markerne</i>	31
<i>Påvirkning af enge, moser og overdrev fra markerne</i>	32
<i>Påvirkning af Hejls Nor – Lillebælt (Natura 2000-område)</i>	32
<i>Påvirkning af arter med særligt beskyttelsesbehov (Bilag IV arter)</i>	33

1 Ikke teknisk resumé

Beregninger af anlæggets miljøpåvirkninger er foretaget i det elektroniske ansøgnings-skema www.husdyrgodkendelse.dk.

Ansøgningsmaterialet beskriver dels de miljømæssige konsekvenser af produktionen, dels forskellen i miljøpåvirkning mellem den ansøgte produktion og den produktion som vil blive opretholdt, hvis det ansøgte projekt ikke realiseres. Kolding Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af dette materiale.

Produktion

Med godkendelsen sker der en udvidelse af produktionen fra 269,87 DE (dyreenheder) til 330,22 DE, svarende til at der ændres fra 650 årssøer, 16.300 smågrise, 480 slagtesvin (30-100 kg) og 1900 slagtesvin (30-50 kg) til 700 årssøer, 19.300 smågrise og 1.550 slagtesvin (30-100 kg) og 1.900 slagtesvin (30-50 kg). Da husdyrbesætningen er større end 250 DE behandles ansøgningen jævnfør § 12 i Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Anlæg

Smågrisestaldbygningen udvides med denne godkendelse med yderligere ca. 450 m². Udover den eksisterende gyllebeholder opføres der en ny gyllebeholder med kapacitet til 4.900 m³. Den nye gyllebeholder etableres med fast overdækning. Den eksisterende beholder har et naturligt flydelag med halm.

Husdyrgødningen består udelukkende af svinegylle. Med den eksisterende gyllebeholder og nye gylletank er der opbevaringskapacitet til 9 måneder. Kolding Kommune har vurderet, at placering af anlægget er acceptabel i forhold til naboer.

Udbringingsarealer og harmonikrav

Bedriften er godkendt til at udbringe 1,39 DE (dyreenheder) pr. ha. Derudover er der krav om afsætning af husdyrgødning svarende til i alt 150 DE.

Tiltag for at mindske nabogener

Der etableres skærmende beplantning omkring staldanlægget på marken, således at staldene vil optræde mindre fremtrædende i landskabet.

Antal transporter vil samlet set være omtrent uændret ca. 700 transporter pr. år til og fra ejendommen. Dog stiger antallet af dyretransporter, imens antallet af transporter med husdyrgødning falder.

Der vil samlet være ca. 160 transporter pr. år igennem Aller. Som udgangspunkt er transporter med gylle ad offentlig vej gennem Aller ikke tilladt på søn- og helligdage samt i tidsrummet omkring skolens mødetidspunkt kl. 7:45 samt ved skolens lukketid kl. 14.

Det vurderes, at bedriften ikke medfører væsentlige lys-, støj-, støv- eller lugtgener for omkringboende.

Påvirkning af beskyttede naturområder

Projektet medfører samlet set en stigning i ammoniakfordampningen på ca. 12 % fra stald- og opbevaringsanlæg. Nærmeste vandhuller er beliggende ca. 380 meter vest for anlægget og ca. 500 meter nord for anlægget. Ca. 500 meter nord for anlægget er der desuden registreret 2 mindre arealer med beskyttet fersk eng. Ingen af naturområderne i nærheden af anlægget er registreret som næringsfattig natur, og der

findes ikke naturområder, som afkaster bufferzone (§7) indenfor 1000 meter fra staldanlægget.

Kolding Kommune vurderer, at ammoniakfordampningen fra anlægget ikke forringer naturtilstanden i de beskyttede naturområder i væsentlig grad.

Ingen af udbringningsarealerne er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttet natur, men en del af arealerne grænser op til beskyttede ferske enge, moser og overdrev. Der ligger ingen risikoarealer ned til vandløb. Der er mange steder en stor randzone mellem vandløbet og markerne. Der stilles krav om, at alt husdyrgødning nedfældes på sort jord og græsmarker på alle udbringningsarealer. Det vurderes, at søer, vandløb, enge, moser og overdrev omkring udbringningsarealerne ikke påvirkes væsentligt af markdriften.

Udbringningsarealerne afvander til Hejls Nor, som er en del af det internationale naturbeskyttelsesområde Lillebælt (habitatområde nr. 96). To af udbringningsarealerne er beliggende indenfor habitatområdet, men der foretages ingen intensivning af driften på disse arealer.

Kolding Kommune vurderer, sammen med de stillede vilkår, at projektet ikke vil skade Natura 2000-området.

Samlet set for naturområderne som helhed vurderer Kolding Kommune, at projektet ikke vil have ugunstig indvirkning for deres bevaringstilstand.

Lugt

Der vil efter udvidelsen være ca. 1,6 km til nærmeste byzone (Christiansfeld) og ca. 1,1 km til nærmeste samlede bebyggelse (Aller). Nærmeste enkeltbolig er beliggende i en afstand på ca. 300 m vest for staldanlægget. Kolding Kommune vurderer, at udvidelse af produktionen ikke vil skabe væsentlige lugtgener.

Ammoniak

Den samlede ammoniakemission fra anlægget er på 4.462 kg N/ha og stiger med 531 kg N/ha i forhold til nudrift. Stigningen skyldes øget antal dyreenheder på bedriften. Projektet overholder det generelle krav om 15 % reduktion af ammoniaktab fra staldafsnit, hvor der ændres eller udvides. Som projektiltag er valgt delspalter i staldene.

Kvælstofudvaskning og fosforbelastning

Alle udbringningsarealer ligger i områder med almindelige drikkevandsinteresser og ingen udbringningsarealer ligger inden for områder udpeget som nitratfølsomme grundvandsmagasiner. Grundvandsforekomsterne vurderes således at være tilstrækkeligt beskyttede og vurderes ikke at blive påvirket negativt.

Alle udbringningsarealerne er beliggende i opland til fosforfølsomt Natura 2000 område (Lillebælt).

Projektet overholder de generelle lovkrav m.h.t. fosforoverskud og nitratudvaskning til overfladevand og grundvand.

2 Godkendelse

Godkendelse

Kolding Kommune giver hermed godkendelse i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt tilhørende bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug og bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage, m.v.

Husdyrproduktionen på Skelbæk I/S, Humlefægyde 32 udvides fra 269,86 DE (dyreenheder) svarende til 650 årssøer, 16.300 smågrise, 480 slagtesvin (30-100 kg) og 1.900 slagtesvin (30-50 kg) til 330,22 DE svarende til 700 årssøer, 19.600 smågrise (7,2-30 kg), 1.550 slagtesvin (30-100 kg) og 1.900 slagtesvin (30-50 kg).

Klimastalden må bygges sammen med farestalden og udvides med 450 m². Der må etableres en gyllebeholder på 4.900 tons med fast låg. Kolding Kommune har jf. lovens § 22 vurderet, at det ansøgte byggeri opføres i tilknytning til og i lignende udformning som eksisterende driftsbygninger.

Der må kun udbringes gødning på de anviste udbringningsarealer jf. bilag 2a og 2b og der skal fraføres husdyrgødning svarende til 150,36 DE til tredjemand.

Miljøgodkendelsen er en tilladelse til, at bedriften kan drive en husdyrproduktion med vilkårene i kapitel 3.

Kolding Kommune vurderer på denne baggrund, at projektet som beskrevet i ansøgningsmaterialet under overholdelse af vilkårene i nærværende miljøgodkendelse kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøet, herunder påvirkning af naboer, de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området.

Gyldighed

Denne godkendelse omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Humlefægyde 32, 6070 Christiansfeld. Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktion vedrørende CHR nr. 51279, og ejendommen er desuden knyttet til CVR nr. 28597371.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpende i forhold til denne godkendelse.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og at der mindst er indsat et dyrehold der svarer til opstart af det godkendte dyrehold.

Denne godkendelse omfatter kun forhold, der reguleres i henhold til husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser. Øvrige tilladelser efter andre lovgivninger skal indhentes særskilt, f.eks. byggeloven, naturbeskyttelsesloven, brandloven og arbejdsmiljøloven.

Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Retsbeskyttelsens udløber 22. oktober 2016. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. §40 stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Revurdering af miljøgodkendelse

Miljøgodkendelsen skal, jf. § 17 i "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug" regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første

regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 2016.

Underretning om godkendelsen

Afgørelsen er sendt i kopi til:

Konsulent:

KHL, Kolding Herreds landboforening v. Peter Nissen; e-mail: pen@khl.dk

Modtager af husdyrgødning:

Karsten From, Ryttervej 3, 6070 Christiansfeld

Otto Geerthsen, Smedeforte 5, 6070 Christiansfeld

Parter, foreninger mm.:

Friluftsrådet; att. Toni Schack, Agtrupvej 15, st., 6000 Kolding

Danmarks Naturfredningsforening. (dn@dn.dk)

Danmarks Naturfredningsforening Kolding. (kolding@dn.dk)

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 16 11 København V. (ae@aeraadet.dk)

Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K. (fbr@fbr.dk)

Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle.

(jkt@sportsfiskerforbundet.dk)

Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. (mail@dkfisk.dk)

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup.

(nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. (natur@dof.dk)

Dansk Ornitologisk Forening, Lokalforening Kolding. (Kolding@dof.dk)

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. (info@ecocouncil.dk)

Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, Att.: Bent Odgaard, Geologisk Institut, C F Møllers Allé, bygning 1120, 8000 Århus C. (bent.odgaard@geo.au.dk)

Greenpeace, Bredgade 20 Baghuset 4, 1260 København. (info@nordic.greenpeace.org)

Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe. (_post@rib.mim.dk)

Arbejdstilsynet, Hjulmagervej 14, 7100 Vejle. (at@at.dk)

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 38, 6760 Ribe.

(syd@sst.dk)

Randbøldal Statsskovdistrikt, Førstballevej 2, 7183 Randbøl. (Randboel@sns.dk)

Kolding Sportsfiskerforening. (formand@koldingsportsfisker.dk)

Naboer:

Niels Maagaard	Fjællebrovej 50	6070 Christiansfeld
Rita Elisabeth Lindberg	Brabækvej 10	6070 Christiansfeld
Peter Refshauge Skøtt	Kær Møllevej 63	6094 Hejls
Carsten Risager Asmussen	Nis Thuesensvej 15	6070 Christiansfeld
Inger Cathrine Dinsen	Humlefægyde 30	6070 Christiansfeld
Hans Nissen Andersen	Humlefægyde 34	6070 Christiansfeld
Jens Dinsen Schultz	Allervej 138	6070 Christiansfeld
Anne Jochimsen	Humlefægyde 18	6070 Christiansfeld
Per Wolff	Humlefægyde 14	6070 Christiansfeld
Peter Refshauge Skøtt	Kær Møllevej 63	6094 Hejls
Arne Gustav Johansen	Brabækvej 7	6070 Christiansfeld
Susanne Lundelius	Nis Thuesensvej 21	6070 Christiansfeld

2.1 Baggrund for godkendelsen

Datablad

Ansøger

Navn	Jens Schultz og Nis Schultz
Adresse	Humlefægyde 32, 6070 Christiansfeld

Bedrift

Navn	Skelbæk I/S
Adresse	Humlefægyde 32, 6070 Christiansfeld
Matr. nr.	9 Aller Ejerlav, Aller mfl.
CVR-nr.	28597371
P-nr.	1002784114
CHR nr.	51279
Ejd. Nr.	6210256802

Kontaktperson

Navn	Jens Schultz
Adresse	Humlefægyde 32, 6070 Christiansfeld
Telefon nr.	25133712
Mail	jds78@schultz.mail.dk

Landbrugskonsulent

Navn	Peter Nissen / Carina Jensen
Adresse	KHL, Niels Borhs vej 2, 6000 Kolding
Telefon nr.	76341724 / 30701724
Mail	pen@khl.dk / caj@khl.dk

Produktion og husdyrgødningsmængde

Nuværende produktion	269,86 DE*
Ansøgt produktion	330,22 DE*
Husdyrgødning på tilknyttede udbringningsarealer	179,85 DE*

*Beregningen af husdyrholdets størrelse er foretaget med udgangspunkt i Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 DE, husdyrgødning, ensilage, m.v.

Baggrund for projektet

Skelbæk I/S (CVR nr. 28597371) har ansøgt om at udvide den eksisterende svineproduktion fra 270 DE til 330 DE. Der ønskes en udbygning af smågrisestalden samt etablering af en ny gyllebeholder. Ansøgningen er omfattet af reglerne i husdyrloven (§12 stk. 2 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Nr. 1572 af 20/12 2006).

Grundlag for afgørelsen

Som grundlag for afgørelsen er der bl.a. inddraget oplysninger fra:

- Ansøgningsskema nr. 4300, Version 6 fra www.husdyrgodkendelse.dk. Beregningsgrundlaget er 10-2007.
- Sønderjyllands Amts VVM-screeningsafgørelse af 18. august 2006 godkendte en produktion svarende til 269,90 DE.
- Besigtigelse på udvalgte arealer er foretaget i efteråret 2007.
- Opstartsmøde for miljøgodkendelse blev afholdt på ejendommen den 16. januar 2008.
- Tilsyn på bedriften er foretaget af Kolding Kommune den 16. januar 2008.

Kolding Kommune har ikke modtaget bemærkninger til idéhøringen af ansøgningen og der er heller ikke indkommet indsigelser i høringsperioden den 9. juli til den 20. august 2008.

3 Vilkår

3.1 Generelle forhold

Drift og indretning af ejendommens anlæg

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse og med de vilkår, der fremgår af godkendelsen.
2. Bedriften skal herunder underrette tilsynsmyndigheden Kolding Kommune således at myndigheden har den fornødne dokumentation:
  - Når der er indsat dyr svarende til fuld udnyttet staldkapacitet på 330,22 DE på årsniveau.
  - På produktionsstørrelsen 2 år efter godkendelsesdatoen, den 22.10.2010.
3. Husdyrbruget tillades drevet med et dyrehold, der fordeler sig med årssøer, slagtesvin og smågrise, som anført nedenfor:

Dyreart	Vægt	Antal	Staldsystem	Stipladser	DE
Årssøer andel i farestald	-	700	Delvis spalter	200	162,8
Årssøer andel i lø.dr.stald	-	700	Delvis spalter	550	162,8
Smågrise	7,2-30	19.600	Delvis sp. to-klima	170	112,8
Slagtesvin	30-100	1.550	Delvis spalter	170	42,7
Slagtesvin	30-50	1.900	Delvis spalter	150	11,9

Det samlede antal dyreenheder på anlægget må højst være **330,22 DE**.

4. Det tillades, at der produceres færre slagtesvin end i tabellen angivet uden at vilkår 6 træder i kraft. Kolding Kommune kan efter konkret vurdering tillade mindre afvigelser i antal eller i vægtintervaller indenfor den samlede produktionsramme, så længe dette ikke medfører forøgede miljøpåvirkninger fra anlægget. Det påhviler driftsherren at anmelde sådanne forhold til kommunen. Dette gælder ligeledes, hvis årsagen skyldes udefrakommende omstændigheder, som eksempelvis veterinære sygdomsudbrud og konflikter på arbejdsmarkedet.
5. Såfremt godkendelsens produktionsramme ikke udnyttes i en sammenhængende periode på mere end to år fra godkendelsesdatoen, skal godkendelsen revurderes, og godkendelsen kan evt. bortfalde. Såfremt årsagen til evt. produktionsnedgang skyldes usædvanlige forhold af kortere varighed, f.eks. sygdomsudbrud i besætningen eller konflikter på arbejdsmarkedet, kan fristen forlænges efter konkret vurdering. Det påhviler driftsherren at anmelde sådanne forhold til kommunen.
6. Hvis en meddelt miljøgodkendelse ikke har været udnyttet – helt eller delvist – i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år. Såfremt årsagen til en evt. produktionsnedgang skyldes usædvanlige forhold af kortere varighed, eks. sygdomsudbrud eller konflikter på arbejdsmarkedet, kan fristen forlænges efter konkret vurdering. Det påhviler driftsherren at anmelde sådanne forhold til kommunen.

7. Markdrift, herunder dyrkning, gødskning og sprøjtning, må kun finde sted på de af kortbilag 2a og 2b anviste 129,62 ha udbringningsarealer.
8. Der skal afsættes husdyrgødning svarende til 150,36 DE/år til tredjemand.

Håndtering af miljøuheld

9. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Miljøvagten via alarm 112. Efterfølgende skal Landbrugsafdelingen i Kolding Kommune kontaktes.
10. Hvis der sker uheld på ejendommen, skal der senest 1 uge efter hændelsen fremsendes en redegørelse til Kolding Kommunes Landbrugsafdeling. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af uheldet, samt en beskrivelse af hvordan bedriften vil forebygge lignende uheld i fremtiden.
11. Der skal udarbejdes og ajourføres en beredskabsplan for ejendommen, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal indeholde de oplysninger, der fremgår af Vejledning nr. 1027/2007. Den skal være ajourført senest, når udvidelsen af produktionsanlægget tages i brug. Kolding Kommune skal tilsendes en kopi af beredskabsplanen til godkendelse. Beredskabsplanen skal vedligeholdes, så oplysningerne i den altid er opdaterede.
12. Medarbejdere skal være informeret om og få udleveret en kopi af beredskabsplanen på et sprog, der er forståeligt for personalet.

Tilsyn, kontrol og egenkontrol

13. Ændring i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til Kommunen.
14. Den daglige driftsansvarlige skal være bekendtgjort med denne godkendelse og andet personale med tilknytning til husdyrbruget skal have kendskab til den. Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængelig for og kendt af de personer, der har ansvaret for at bedriftens indretning og drift følger vilkårene i denne godkendelse.
15. Ændringer/udvidelser af bedriftens indretning og/eller drift, der kan have betydning for det ydre miljø, skal anmeldes til Kolding Kommune før disse iværksættes. Dette gælder for eksempel ved:
  - bygningsmæssig ændring af produktionsanlæg, foderopbevaring, driftsbygninger eller de tilhørende foranstaltninger, herunder staldsystemer,
  - ændringer af fodersammensætningens indhold af protein og fosfor, herunder fytaseindhold,
  - ændring af indretning, afløbsforhold, ventilationsanlæg,
  - ændring af opbevaring, håndteringspraksis og mængder typer af husdyrgødning,
  - ændringer i arealer, herunder ejer- eller forpagtningsforhold for bedriften.

Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændringer/udvidelse kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse. Der gælder for alle ovenstående

ændringer, at de kan medføre krav om udarbejdelse af et tillæg til miljøgodkendelsen.

16. På tilsynsmyndighedens forlangende skal bedriften dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.
17. Der skal på forlangende fremvises gødningsplaner og sprøjtejournaler til dokumentation for datoer og aktiviteter vedr. udspredning af gylle og sprøjtninger i marken.
18. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affaldet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt og jf. stillede vilkår om affald.
19. Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.
20. Forpagtningsaftaler og gylleaftaler/kvitteringer om overført husdyrgødning, m.v. opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.
21. For så vidt følgende oplysninger ikke fremgår direkte af regnskabsbilag, skal der hvert år føres journal over:
  - Rengøring af stalde, med angivelse af metode og dato.
  - Rengøring af ventilationsanlæg, med angivelse af dato.
  - Oversigt over evt. anvendte rengørings- og desinfektionsmidler med angivelse af metode for anvendelse (tågedesinfektion eller afvask) og forbrugt mængde.
  - Forbrug af råvarer.

Journalen skal fremvises i forbindelse med tilsynet og på forlangende.

22. Til dokumentation for, at produktionen ligger indenfor godkendelsens rammer, skal der i forbindelse med tilsyn og på forlangende fremvises:
  - Skatte- og driftsregnskab
  - Husdyrindberetning
  - Regnskaber for de solgte dyr / Slagteriafregninger
  - Sædskifte- og gødningsplan
  - Gødningsregnskab inkl. kvitteringer for overførte mængder husdyrgødning

  - Bilag for anvendte foder mængder
  - Indlægssedler fra foderblandinger, der viser indhold af P, råprotein og fytase i foderet
  - Kvitteringer for afhentning af affald
  - Regnskabsbilag fra destruktionsanlæg for døde dyr
  - Sprøjtejournal
23. De fremviste bilag skal uanset evt. driftsmæssig fællesskab med andre produktionsanlæg særskilt og på tydelig vis kunne dokumentere produktionens størrelse samt håndteringen og anvendelsen af husdyrgødning og affald, m.v. fra nærværende produktionsanlæg. Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år.

Evt. ophør af bedriften eller dele af denne

24. Ved ophør af bedriften skal stalde samt gødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres. Alt affald skal fjernes og bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald for Kolding Kommune.

BAT (anvendelse af "bedste tilgængelige teknologi")

25. Der skal i godkendelsesperioden foretages fornøden forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik til nedbringelse af eventuelle gener fra stalde og gødningsopbevaring.
26. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås i videst muligt omfang.
27. Alle foderblandinger skal være tilsat fytase efter normen for ikke varmebehandlet korn. Der skal anvendes optimerede særskilte foderblandinger for hver dyregruppe, for at opnå bedste foderudnyttelse.
28. Ved erstatning af råvarer og hjælpestoffer skal bedriften kunne dokumentere, at erstatningen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer, såfremt dette ikke er i modstrid med dyrevelfærd eller ikke påfører driftsherren en uforholdsmæssig økonomisk byrde.
29. Anlæg med særlig højt energiforbrug, f. eks. ventilationsanlæg og varmelamper til smågrise, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssig optimalt, i det mindste i overensstemmelse med producenternes vejledning og serviceintervaller.
30. Der skal på bedriften foretages et energieftersyn af et energiselskab eller en energikonsulent, hvor de energiforbrugende processer i bedriften gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport med resultater og evt. konkrete energispareforslag. Rapporten skal senest 1 år efter afslutning af byggeriet af klimastalden (bygn. 10) indsendes i kopi til kommunen.
31. Udbringning af al husdyrgødning på sort jord og græsmarker skal nedfældes.

3.2 Produktionsanlægget m.v.

Staldinventar og -drift

32. Stalde, som nyopføres eller ændres, skal indrettes med gødningssystemer i overensstemmelse med angivelserne i tabellen under vilkår 3 for generelle forhold.
33. Anlægget skal opfylde det generelle lovkrav på ansøgningstidspunktet om mindst 15% reduktion af ammoniakfordampningen i forhold til referencenormen for stalde og/eller husdyrhold, der udvides/ændres. Kravet anses for opfyldt ved overholdelse af stillede vilkår under ammoniak og ammoniakreducerende teknologi.
34. Opførsel af driftsbygninger, gyllebeholder, vaskeplads og ændringer skal udføres i.h.t. tilhørende BAT-byggeblade.
35. Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Bygninger, anlæg, foderanordninger og omgivelser skal renholdes og vedligeholdes, således at lugt-, støj- og støvgener begrænses mest muligt for de omkringboende.

Landskabsinteresser

36. Afskærmende beplantning vest og nord for produktionsanlægget etableres senest 1 år efter opførelse. Beplantningen etableres som mindst 3-rækket læhegn. Beplantningen skal bestå af egns-karakteristiske, danske løvfældende træer og buske.
37. Udformning, arkitektur og materialevalg af nybyggeri skal følge beskrivelse i ansøgningsmaterialet og følge byggestil for eksisterende byggeri.

Ventilation

38. Ventilatorer skal serviceres og renholdes med de for det konkrete anlæg vejledende intervaller og specifikationer med henblik på driftssikker funktion. Det skal have 100% driftseffekt og 8.760 årlige driftstimer.
39. Ventilationsanlægget må ikke medføre, at der opstår væsentlige lugt-, støv-, eller støjgener for naboer.

Ammoniak og ammoniakreducerende teknologi

40. Det skal sikres, at spalter etc. hele tiden er funktionsdygtige, således at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gødningskanalerne. Kontrol skal ske minimum 1 gang i døgnet.

Foder og antal smågrise pr. årssø

41. Der skal anvendes foderkorrektion, som viser forbedret fodereffektivitet og eller reduceret proteinindhold i foder, jf. Plantedirektoratets regler for reduktion af kvælstofindhold i husdyrgødning (Type I og Type II reduktion). For alle søer skal den samlet opnåede kvælstof- og ammoniakreduktion være overholdt ud fra korrektionsfaktorer jf. de oplyste forudsætninger i ansøgningen. Korrektionsfaktoren for søer må højst være 0,97.
42. Der må højst produceres 28 fravænnede grise pr årssø/år.

Lugt

43. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at lugtgener i omgivelserne er væsentlige, skal bedriften lade foretage undersøgelse af muligheder for begrænsning af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften. Undersøgelsens omfang vil blive fastsat af tilsynsmyndigheden på baggrund af en konkret vurdering af sagen. Lugtundersøgelser kan maksimalt kræves én gang pr. år. Bedriften afholder selv omkostningerne til dokumentation, undersøgelser og målinger.
44. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes, og al gyllehåndtering herunder transport, udbringning og omrøring skal ske på en måde, der begrænser lugtgener mest muligt.

Gødningsopbevaring

45. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for husdyrgødning på mindst 9 måneder på husdyrbruget.
46. BAT-byggeblade skal anvendes i forbindelse med byggeriet af den nye gyllebeholder for at minimere risikoen for uheld. Gyllebeholdere skal følge regelmæssig beholderkontrol jf. lovgivningen.

47. Den nye gyllebeholder (1.1.8) skal forsynes med fast overdækning i form af flydedug, teltoverdækning eller lignende.

48. Der må ikke være nogen gyllepumpe tilsluttet gyllebeholderne.

Gyllehåndtering og gylletransporter

49. I forbindelse med pålæsning og udbringning af husdyrgødning må der ikke spildes eller tildeles gødning, således at der er fare for forurening af grund- eller overfladevand - herunder vandløb eller søer. Dette medfører, at der ikke må køres gylle ud på frossen jord, ved tøbrud eller ved regnskyl.

50. I forbindelse med transporter af husdyrgødning med traktor skal der anvendes de ruter, der fremgår af bilag 5. Alternative ruter skal anmeldes og godkendes af Kolding Kommune.

51. Transporter med gylle ad offentlig vej gennem Aller er ikke tilladt på søn- og helligdage. Transporter med gylle igennem Aller er ikke tilladt på skoledage i tidsrummet mellem kl. 07:20 – 7:55 (ved skolestart) og 13:55 – 14:20 (ved skole slut).

52. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.

53. Ved tilsmudsning af offentlig vej som følge af kørsel med markmaskiner herunder udkørsel af gylle til markareal skal vejen rengøres umiddelbart efter ophør af aktiviteten.

54. Håndtering af gylle skal foregå under konstant opsyn, således at spild og overfyldning undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.

55. Ved pumpning af gylle skal det sikres, at gyllen ikke kan skumme op og derved medføre overløb.

56. Gyllepumpning fra beholder til udspretningsvogn skal foregå med udspretningsvogn med traktormonteret kranpumpe samt returrør til gyllebeholder.

Spildevand

57. Der skal etableres en vaskeplads med afløb til gyllebeholder eller separat opsamlingsbeholder. Vaskepladsen skal bygges og udføres i henhold til den seneste udgave af BAT-byggebladet der omhandler Udenomsfaciliteter. Vaskepladsen skal senest være opført 1. år efter godkendelsen er givet.

58. Al håndtering af sprøjtemidler og rengøring af traktorer og markredskaber, herunder marksprøjter og gødningsredskaber skal foregå på vaskepladsen.

59. Ved påfyldning af marksprøjte, skal det sikres, at der ikke kan ske tilbageløb til vandforsyningen.

Transporter af foder og dyr mv.

60. Transport af foder, dyr og øvrige hjælpestoffer skal foregå mellem kl. 6.00 – 18.00. I forbindelse med kortvarige sæsonbetonede arbejder som f.eks. høst og gødningsudkørsel tillades dog kørsel udenfor dagtimerne.
61. Såfremt der opstår behov for et øget antal kørsler med mere end 10 % i forhold til projektgrundlaget, skal kommunen kontaktes for vurdering af eventuelle gener.

Støj

62. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt i et hvert punkt ud for skel til nabobeboelse, må ikke overstige:

DAG			
mandag-fredag	kl.07.00 - 18.00	55 dB(A)	ref. tid 8 timer
lørdag	kl.07.00 - 14.00	55 dB(A)	ref. tid 7 timer
lørdag	kl.14.00 - 18.00	45 dB(A)	ref. tid 4 timer
søn- og helligdage	kl.07.00 - 18.00	45 dB(A)	ref. tid 8 timer
AFTEN			
alle dage	kl.18.00 - 22.00	45 dB(A)	ref. tid 1 time
NAT			
alle dage	kl.22.00 - 07.00	40 dB(A)	ref. tid ½ time

63. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger. Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter i 1,5 meters højde over terræn. Referencetiden regnes i henhold til støjvejledningen.
64. Ejendommen skal, såfremt tilsynsmyndigheden skønner det nødvendigt (dog højst én gang årligt), dokumentere at bedriftens støjbidrag til omgivelserne overholder støjvilkårene i denne godkendelse. Dokumentation for overholdelse af støjvilkårene skal ske i form af beregninger af støjniveauet eller måling af støjniveauet. Beregninger eller målinger skal foretages af et laboratorium, der er akkrediteret eller af en person, der er certificeret til "Miljømålinger – ekstern støj". Vurdering af støjgrænsens eventuelle overskridelse foretages ud fra Miljøstyrelsens Støjvejledning nr. 5/1984 eller Miljøstyrelsens orientering nr. 9/1997

Fluer og skadedyr

65. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium. Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende.
66. Opbevaring af foder og renholdelse skal ske således, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Støv

67. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.
68. Fodersiloer m.v. skal indrettes således, at unødige støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med cykloner eller anden tilsvarende støvbegrænsende foranstaltning.

Lys

69. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omkringboende.
70. Mellem solnedgang og solopgang skal porte, der vender mod naboer holdes lukkede. Portene kan dog åbnes kortvarigt ved ind- og udkørsel. Andre åbninger i bygningsanlægget, hvor generende lys forekommer, skal afskærmes for at reducere lysgenerne for omboende.

Affald

71. Affald skal sorteres, opbevares, transporteres og bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i Kolding Kommune.
72. Bedriftens arealer skal holdes ryddelige og fri for affald.
73. Bedriftens medicinaffald, veterinært affald m.v. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Affaldet skal bortskaffes jf. affaldsregulativet. Ved særlige forholdsregler for bortskaffelse af lægemidler, vil det fremgå af indlægssedlen i pakningen. Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.
74. Døde dyr skal transporteres snarest og senest efter 1 uge til destruktionsvirksomhed.
75. Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen, bortset fra mindre mængder rent og tørt grenaffald.
76. Der skal på bedriften foretages en affaldsgennemgang sammen med en affaldsrådgiver eller -konsulent, hvor affaldsmængder, affaldstyper, opbevaring, sortering og bortskaffelse på bedriften gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder oplysninger om bedriftens affaldsmængder, opbevaring, sortering og bortskaffelse. Rapporten skal senest 1 år efter at byggeriet af klimastalden er afsluttet indsendes i kopi til kommunen.

Olieprodukter og farligt affald

77. Olieprodukter (olietanke), kemikalier og farligt affald skal opbevares i egnet emballage under tag, i lukkede beholdere, på fast bund og uden mulighed for afløb til kloak, dræn eller til jord, således at der ikke opstår risiko for forurening f.eks. med opsamlingsbakker eller lignende foranstaltninger, der kan indeholde hele indholdet af den største af beholderne.
78. Farligt affald skal bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende regulativ for farligt affald i Kolding Kommune. Mindre mængder af farligt affald kan afleveres på kommunens containerplads.
79. Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
80. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

81. Kommunen underrettes, såfremt der skal ske ændringer, herunder sløjfning eller etablering af nye tanke.

Bekæmpelses- og desinfektionsmidler

82. Bekæmpelses- og desinfektionsmidler skal opbevares i aflåst rum/skab, på kemikaliebestandigt fast gulv og uden mulighed for afløb til jord, kloak eller dræn. Der må ikke opbevares foderstoffer, lægemidler eller levnedsmidler i samme rum.

83. Håndtering af bekæmpelses- og desinfektionsmidler skal foregå, så uheld eller spild ikke kan forurene kloak, dræn eller jord.

84. Rester af sprøjtemidler er særligt affald og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald.

3.3 Udbringningsarealerne

Sædskifte og markdrift

85. På bedriftens arealer (se bilag 2) må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 1,39 DE pr. planår (1/8 til 31/7).

86. Fosforoverskuddet må ikke overstige 3,5 kgP/ha. Det forudsættes, at der ikke tilføres fosfor med handelsgødning/uorganisk gødning (startgødning til majs undtaget). Der må ikke tilføres arealerne anden organisk gødning med indhold af fosfor.

Søer, vandløb og beskyttet natur

87. Tilstanden af de tilstødende arealer, der er beskyttet jf. Naturbeskyttelseslovens §3, må ikke ændres f.eks. ved omlægning, sprøjtning, dræning eller gødningstilførsel. Se bilag 2.

88. Der skal være 2-meter bræmmer omkring alle vandhuller over 100m² samt alle vandløb, grøfter og kanaler på og ved udbringningsarealerne.

4 Miljøteknisk redegørelse

Den miljøtekniske redegørelse tager udgangspunkt i oplysningerne fra ansøgningen. I efteråret 2007 modtog Kolding Kommune den første version af ansøgning om miljøgodkendelse, skema 3107. Ansøgningen er løbende blevet justeret og uddybet, og nedenstående miljøtekniske redegørelse tager udgangspunkt i ansøgning version 6 fra juli 2008. NIRAS har samarbejdet med Kolding Kommunes Landbrugsafdeling, der har foretaget den primære vurdering af ansøgningen.

Vurderingen er foretaget i medfør af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt tilhørende bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug og bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

De enkelte afsnit er opbygget med en teknisk beskrivelse af de faktiske forhold og dernæst en vurdering af miljøpåvirkningen og om dette medfører et vilkår.

4.1 Generelle forhold

Sønderjyllands Amt har i en VVM-screeningsafgørelse fra den 18. august 2006 godkendt en produktion svarende til 269,90 DE, og der er i den forbindelse givet byggetilladelse fra Kolding Kommune. Skelbæk I/S ønsker nu at udvide produktionen med 60,35 DE og samtidigt udvide byggearealet af smågrisestalden og opføre end ny gyllebeholder.

Ansøger og ejer er Jens Schultz (Skelbæk I/S), Humlefægyde 32, 6070 Christiansfeld.

Husdyrproduktionen

Følgende fremgår af ansøgningen:

Dyreart	Vægt	Antal	Staldsystem	Stipladser	DE
Årssøer andel i farestald	-	700	Delvis spalter	200	162,8
Årssøer andel i lø.dr.stald	-	700	Spalter	550	162,8
Smågrise	7,2-30	19.600	Delvis sp. to-klima	170	112,8
Slagtesvin	30-100	1.550	Delvis spalter	170	42,7
Slagtesvin	30-50	1.900	Delvis spalter	150	11,9

Det samlede antal dyreenheder på anlægget må højst være **330,22 DE**.

Beregningen er foretaget med udgangspunkt i Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 DE, husdyrgødning, ensilage m.v.

Den ansøgte produktion er det maksimalt producerede antal DE på ejendommen. I praksis vil de fleste grise sælges som smågrise ved 30 kg, og der vil kun være en lille produktion af slagtesvin. Det ansøgte antal slagtesvin er medtaget som buffer i tilfælde af, at smågrisene ikke bliver afhentet på samme tid og dermed har ændret vægt på afhentningstidspunktet.

Der er ansøgt om en slagtesvineproduktion på i alt 54,6 DE. Det tillades for denne bedrift, at slagtesvineproduktionen er mindre, uden at dette medfører et brud på kontinuitetsprincippet, og dermed et krav om at slagtesvineproduktionen ikke må stige igen, såfremt produktionen har været væsentligt lavere i en periode på mere end 3 år.

Dog gøres der opmærksom på, at en nedgang i slagtesvineproduktion her ikke medfører, at antallet af søer eller smågrise må forøges tilsvarende nedgangen.

Bedriftens udbringningsarealer

Beliggenhed	Status	Ha	Nitrat følsomt område	Nitrat klasse	Fosfor-klasse
v. ejendommen	Ejet	92,23	Nej	Nej	30,38
v. Kær Mølle	Ejet	1,86	Nej	Nej	Nej
	Forpagtet	18,07	Nej	Nej	4,88
v. Kobbersted/Aller	Ejet	16,72	Nej	Nej	Nej
	Forpagtet	0,40	Nej	Nej	Nej
v. Hjerndrup	Aftale	72,12	Nej	Nej	Nej
v. Aller	Aftale	38,03	Nej	Nej	Nej

Ejet og forpagtet udbringningsareal i alt på **129,62 ha** dertil kommer aftalearealer på 110,16 ha. Se kort over udbringningsarealer (Bilag 2).

Aftalearealer er ikke omfattede af denne miljøgodkendelse. De skal vurderes efter §16 i husdyrloven.

De ejede arealer under samme bedrift, som ikke benyttes som udbringningsarealer (ca. 21 ha) udnyttes som beboelse, gårdsplads/driftsbygninger, vejareal, naturarealer og skov.

Kolding Kommune vurderer, at dyreholdets størrelse og sammensætning samt antallet af udbringningsarealer kan accepteres sammen med vilkår nr. 1-8.

Risici og afværgeforanstaltninger

Det vurderes, at de væsentligste risici er ødelagt vandpumpe, ventilationsstop, uheld ved gyllepumpning og strømafbrydelse.

Der er alarm på strøm, vandpumpe og ventilation. Der er ikke pumpe på gylletanken, idet der bruges traktorpumpe, og gyllepumpning sker under opsyn. Der er kontrol på, om der pumpes gylle til den rigtige gylletank.

Der er lavet beredskabsplan for ejendommen, der ajourføres i forbindelse med nye bygninger.

På baggrund af dette vurderer Kolding Kommune, sammen med de stillede vilkår bl.a. nr. 9-12, 54-56 og 58-59, at ejendommen drives miljømæssigt forsvarligt i forhold til håndtering af uheld og afværgeforanstaltninger.

BAT, forureningsbegrænsende foranstaltninger og renere teknologi

Management

Der er årlig gennemgang af ventilationssystemet. Desuden kontrolleres ventilationen hver uge.

Der er løbende vedligeholdelse af bygninger og staldinventar.

Vandanlægget efterses dagligt for vandspild og defekte dele, og der føres regnskab over vand- og energiforbrug.

- Der foretages E-kontrol over reproduktion og foderforbrug.

- Der føres logbog over gyllebeholdere.
- Der bliver årligt udarbejdet gødnings- og sprøjteplaner af planteavlskonsulent.
- Der er faste aftaler om foderlevering, afhentning af døde dyr og afhentning af smågrisene.

Der regnes med 5 medarbejdere efter udvidelsen. Elever går på landbrugsskole under deres ansættelse, og uddannede medarbejdere deltager i relevante kurser og er medlemmer af relevante Erfa-grupper.

Foder

Der anvendes foderblandinger med 141,1 gram totalprotein pr. FE for årssøer. Dette giver en reduktion i ammoniakfordampningen i forhold til normen. Fytase tilsættes med henblik på at opnå lav udskillelse af næringsstoffer – primært fosfor. Smågrisene fasefodres for reduceret udskillelse af fosfor. Se yderligere afsnittet vedr. foder.

Staldindretning

I løbe- drægtighedsstalden (1.1.1) anvendes der delspalter med vakumsystem, hvor der fjernes gylle en gang pr. uge. Der anvendes ingen særlige teknologier til ammoniak- eller lugtbegrænsning i stalden.

Farestalden (1.1.2) er indrettet med kassestier med delvis spaltegulv med vakumsystem nedenunder. Gyllen fjernes en gang om ugen. Der anvendes ingen særlige teknologier til ammoniak- eller lugtbegrænsning i stalden.

Eksisterende klimastald (1.1.3) er en to-klimastald med delvis spaltegulv. Der anvendes ingen særlige teknologier til ammoniak- eller lugtbegrænsning i stalden.

Ny to-klimastald (1.1.4) er ligeledes med delvis spaltegulv. Der anvendes ingen særlige teknologier til ammoniak- og lugtbegrænsning i stalden.

Der anvendes undertryksanlæg i alle ovennævnte staldanlæg. Undertryksventilationen har et lavt energiforbrug.

I slagtesvinestalden (1.1.5) anvendes der delvis spaltegulv med 25- 49% fast gulv. Der er vakumsystem, og gyllekanalerne tømmes en gang pr. uge. Der anvendes ingen særlige teknologier til ammoniak- og lugtbegrænsning i stalden.

I slagtesvinestalden (1.1.6) anvendes der delvis spaltegulv med 25- 49% fast gulv. Der er vakumsystem, og gyllekanalerne tømmes en gang pr. uge. Der anvendes ingen særlige teknologier til ammoniak- og lugtbegrænsning i stalden.

Gylleforsuring er fravalgt, da anlægget skal tilkobles alle staldafsnit, for at opnå fuld effekt. Dette vil i det aktuelle tilfælde være vanskeligt, da staldanlægget består af mange staldafsnit.

Rensning af afgangsluften fra staldene er fravalgt, da denne teknologi er dyr at anvende, både i indkøb og drift. For begge ovenstående teknologier gælder, at de vil fordyre anlægsprisen væsentligt i forhold til effekten. Begge anlæg har også forholdsvis store driftsomkostninger og et stort forbrug af energi og hjælpestoffer.

I de nye stalde er gyllekøling fravalgt, da der ikke er behov for overskudsvarmen, idet bedriften i forvejen råder over et halmfyr, som leverer billig og CO₂-neutral varme til staldene.

Opbevaring af husdyrgødning

I den eksisterende gyllebeholder (1.1.7) anvendes naturligt flydelag med snittet halm. Den nye gyllebeholder (1.1.8) skal have fast overdækning, da denne er opført efter 1.1.2007 og beliggende indenfor 300 meter af nabo.

Forbrug af vand og energi

Der anvendes energisparepærer i varmelamper hos patte- og smågrise. Der er undertryksventilationen i de nye staldanlæg, som er mindre energiforbrugende end f.eks. ligetryksventilation.

Der er drikkekopper i alle staldanlæg. Drikkekopperne er mindre vandforbrugende end f.eks. drikkekar. Kopperne bliver jævnligt kalibreret og defekte dele udskiftet.

Stierne bliver iblødsat før vask, og vandforbruget bliver årligt registreret gennem regnskab.

Udbringning af husdyrgødning

Udbringning af husdyrgødning styres via gødningsplaner og gældende regler efter anden lovgivning, der udføres i samarbejde med planteavlskonsulent. Udbringning sker ved hjælp af slæbeslæger. Nogle arealer er beliggende indenfor bufferzone II til §7 arealer. Det vurderes på en bedrift af denne størrelse, og hvor der i forvejen er et krav om nedfældning på visse arealer, at der her kan stilles BAT-krav om, at der skal foretages nedfældning på alle arealer med sort jord eller græsmarker.

Nedfældning i alle afgrøder er fravalgt, da hovedparten af afgrøderne er vintersæd. Der er endnu ikke nogen teknisk løsning til at nedfælde gylle i vintersæd med et tilfredsstillende resultat. Hvis det på et tidspunkt bliver muligt at nedfælde gyllen i vintersæd uden afgrødeskade, vil ansøger overveje muligheden for at indføre denne teknologi.

Der stilles bl.a. vilkår nr. 25-31 vedr. BAT. Samlet vurderes, at de ovennævnte BAT-elementer i projektet er tilstrækkelige til at efterleve BAT-kravet for denne bedrift.

Alternative muligheder

Hvis udvidelsen bliver etableret som en selvstændig bygning vil smågrisene blive opdelt i 2 stalde, og det vil af logistiske grunde ikke være hensigtsmæssigt for produktionen.

Der er tale om en forholdsvis lille udvidelse, som ikke er hensigtsmæssig at etablere andre steder end i forlængelse af det eksisterende anlæg.

Kolding Kommune vurderer, at de alternative muligheder er belyst, og at nærværende produktions- og virksomhedsudvidelse sammenholdt med de stillede vilkår /miljøkrav er optimale og giver de bedst mulige miljøforhold.

Ophør af husdyrbruget

Det vil blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Dyr fjernes, stalde og inventar tømmes og rengøres, og staldinventar genanvendes eller bortskaffes i henhold til affaldsregulativet for disse affaldstyper. Såfremt bygningerne fortsat vil have værdi, vil de overgå til lagermæssige formål. I tilfælde af at de ikke er brugsmæssigt interessante, ansøges kommunen om nedrivning.

Kolding Kommune vurderer, at overvejelserne tager forsvarligt hensyn til miljøet ved et evt. ophør af bedriften. Der er stillet vilkår nr. 24.

4.2 Produktionsanlægget m.v.

Ejendommens bygningsanlæg

Der opføres et nyt staldanlæg – en klimastald (1.1.4) i tilknytning til eksisterende klimastald (1.1.3) med en udvidelse af grundplan på 450 m². Klimastalden (1.1.3), der er bygget sammen med farestalden, er på 740 m². Drægtighedsstalden (1.1.1) er på 1.750 m² med en højde på 8,3 meter. Farestalden (1.1.2) er på 1.140 m² og 9,5 meter i højden.

Den resterende bygningsmasse er på ca. 2.300 m² bestående af stalde opført i røde sten med grå eternit og en bygningshøjde på 7-8 meter. Desuden findes der en 1.260 m² halm/foderlade opført i stålplader med grå eternit og ca. 8 meter i højden.

Der findes på ejendommen således i alt 6 staldafsnit, 3 maskinhuse og en mindre garage i tilknytning til produktionen (se bilag 3). De fleste af staldene er indrettede med delvis spaltegulv – en enkelt (bygn. 1) med spaltegulv.

Der forefindes én eksisterende gylletank på ejendommen (2.500 m³)(bygn.11). I forbindelse med udvidelsen af det nye produktionsanlæg opføres 1 ny gylletank på 4900 m³ (bygn 19). Den nye gylletank etableres med fast overdækning, og den eksisterende gylletank beholder et naturligt flydelag af snittet halm.

Der er 2 siloanlæg med en kapacitet på i alt 1.600 tons til foderopbevaring og foderopblandingsanlæg, beliggende øst for eksisterende gylletank (bygn. 15 og 16).

Olieprodukter opbevares i olietank (2.500 liter, 1993) i maskinhuset (bygning 7).

Se kort over installationer og afløb på bilag 4.

Kommunen vurderer sammen med de stillede vilkår, at drift og vedligehold af bedriftens bygnings- og driftsanlæg er miljømæssigt forsvarligt.

Der er bl.a. stillet vilkår nr. 32-35, samt nr. 77-84 vedr. olietanke og oplag af olie- og kemikalieprodukter.

Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold og hensyn til landskab

De ansøgte tilbygninger sker i tilknytning til eksisterende driftsbygninger, og det ansøgte er nødvendige bygninger for driften.

Husdyrbruget er beliggende i landzone og opfylder de lovmæssige afstandskrav til vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, beboelse og naboskel. Anlægget er beliggende udenfor områder med kulturhistoriske og landskabelige værdier, men dog højt beliggende i landskabet. Der etableres derfor beplantning (3-6 rækker læhegn) udenom hele anlægget på marken.

Kolding Kommune vurderer sammen med de stillede vilkår 36-37 vedr. landskabsinteresser, at anlæggets beliggenhed ikke vil virke skæmmende på landskabet.

Ventilation

I løbe/drægtighedstalden og farestalden er ventilationen med undertryk med diffus luftindtag. Højde på afkast er 3 meter og afkastet sker igennem vægventiler.

I klimastalden er ventilationen ligeledes med undertryk med diffus luftindtag. Afkastet sker i 6 meter igennem loftsventiler.

I slagtesvinestalden er ventilationen ligetryksanlæg med 6 meter afkastshøjde.

Alle ventilationerne har 100 % driftseffekt og 8760 årlige driftstimer, og der er procedurer for rengøring og eftersyn af ventilationsanlæg.

Kolding Kommune vurderer, at der foretages effektiv drift og tilsyn med ventilations-systemet. For at sikre den effektive drift af ventilatorer, er der stillet vilkår nr. 38-39 om drift og vedligeholdelse samt rengøring af ventilationsanlæg.

Opbevaringsanlæg og opbevaringskapacitet

Der er i dag en eksisterende gyllebeholder på 2500m³ (nr. 1.17). Der bliver etableret en ny gyllebeholder på 4900 m³ (nr. 1.1.8) Lige nord for den eksisterende beholder. Se bilag 3. Efter udvidelsen vil der være en samlet kapacitet på 7.400 tons. Terrænet omkring beholderne er forholdsvis jævnt, og der er ingen stærkt skrånende arealer i umiddelbar nærhed.

Da den nye beholder etableres indenfor 300 meter af nabobeboelse skal den forsynes med fast overdækning i form af flydedug, teltoverdækning eller lignende.

Kolding Kommune vurderer, jævnfør gennemgang af beregning af 6. november 2007 udført for ansøger af Kolding Herreds Landbrugsforening, som bilag til ansøgningen, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig, idet den samlede produktion af husdyrgødning er 9.115 tons + 800 m³ (vaskevand til stalde og maskiner) i alt 9.915 m³. Med en månedsproduktion på 826 tons er der 9 mdr. opbevaringskapacitet.

For at sikre den tilstrækkelige opbevaringskapacitet, er der stillet vilkår nr. 45. Kolding Kommune vurderer endvidere, sammen med vilkår nr. 47-49, at opbevaringsanlæggene opfylder de stillede miljøkrav.

Lugt

Der kan forekomme lugtmission fra selve staldanlægget, ved udmugning og rensning af staldanlæg og ved udbringning på marker. Selve staldanlægget forventes dog ikke at give anledning til lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type af animalsk produktion.

Der vil efter udvidelsen være ca. 1,6 km til nærmeste byzone (Christiansfeld) og ca. 1,1 km til nærmeste samlede bebyggelse (Aller), og nærmeste enkeltbolig er beliggende i en afstand på ca. 300 m vest for staldanlægget. Lugtberegningerne viser, at den ukorrigerede lugtgeneafstand er 160,88 m for enkeltbolig på tidspunkter med fuld belægning i staldene. Der er ingen andre landbrug over 75 DE indenfor 100 meter af de omkringliggende naboer, hvorfor der ikke skal regnes med kumulativ lugteffekt.

Lugtgenekravet er således overholdt.

Lugtafgivelse fra gyllebeholder og udbringningen:

Der er en klar sammenhæng mellem ude-temperaturen og lugtmissionen. Dette skyldes blandt andet en større fordampning fra gulv og gylleoverflader ved højere temperaturer. Derfor er det vigtigt, at foretage tilpumpning, omrøring og tømning af gyllebeholder, når temperaturen er lav og vindretning gunstig i forhold til naboer. I perioder med høj luftfugtighed og vindstille er der ringe mulighed for spredning og fortynding af lugten. Den bedste spredning og fortynding af lugten forekommer på dage med tørvejrs og let vind, der efterfølges af nætter med skydække, vind og evt. nedbør.

Det peger på, at udbringning så vidt muligt bør ske i køligt vejr, da køligt vejr både reducerer fordampning og lugtgener. Det kan være tidligt om foråret og /eller tidligt eller sent på dagen.

For at sikre færrest mulige lugtgener er der stillet vilkår om begrænsning af lugtgener nr. 43-44. Kolding Kommune vurderer herefter, at der ikke vil være væsentlige lugtmæssige gener ved driften og udvidelsen.

Energi og vand

Der vil efter udvidelse af bedriften være følgende forbrug af energi og vand:

	Nudrift	Ansøgt drift
El til belysning, fodring og ventilation	117.700 kwh	117.700 kwh
Dieselolie	15.390 l	15.390 l
Drikkevand	6.800 m3	Ca. 7.900 m3
Vaskevand til stalde	650 m3	Ca. 700 m3
Vaskevand til maskiner	100 m3	100 m3

Beboelse og smågrisestalde opvarmes med eksisterende halmfyr.

Der anvendes energisparepærer i varmelamper hos patte- og smågrise og undertryksventilationen i de nye staldanlæg, som er mindre energiforbrugende end f.eks. ligetryksventilation.

Der er drikkekopper i alle staldanlæg. Drikkekopperne er mindre vandforbrugende end f.eks. drikkekar. Kopperne bliver jævnlige kalibreret og defekte dele udskiftet. Stierne bliver iblødsat før vask, og vandforbruget bliver årligt registreret gennem regnskab.

Kolding Kommune vurderer, at energi- og vandforbrug er minimeret, men at der kan være gode muligheder for yderligere at minimere forbruget af energi, ligesom det vurderes, at der kan være gode muligheder for at spare på drikkevand. Der er stillet vilkår nr. 25, 26, 29 og 30.

Foder og smågrise pr. årssø

Foder opbevares i foderlade samt i fodersiloer øst for anlægget. Der fodres med hjemmeblandet tørfoder. Der produceres 28 smågrise/årssø og der fodres efter nedenstående angivelse. Smågrisene fravænnenes ved 7,2 kg.

Dyretype	Gram råprotein pr. FE	Gram P pr. FE
Årssø	141,1	4,8

Ved fodring af årssøer, både drægtige og farende, er anvendt 1450 FE pr årssø og hhv. 141,1 gram råprotein pr FE til søer, således at korrektionsfaktoren er højst 0,970. Dette beregnet ud fra formlen: $((FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ råprotein pr. FE}) / 6250) - 1,50 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) / 27,21$.

Beregninger for korrektion af kvælstofindhold og dermed reduktion af ammoniakfordampning følger Plantedirektoratets regler og vejledning for korrektion af kvælstofindhold i husdyrgødning jf. hhv. Type I og Type II korrektion.

Ammoniakreduktionsfaktoren er 1,5 i forhold til den opnåede reduktion for udskilt N svarende til en reduktion på 4,5 %.

Kolding Kommune vurderer, at forhold vedr. foder og optimering heraf pt. er optimale, men at der skal benyttes fytase i foder som yderligere forbedring. Der er stillet vilkår nr. 27 og nr. 41-42 vedr. foder.

Husdyrgødning

Husdyrgødning fra bedriften forekommer udelukkende i form af flydende husdyrgødning/gylle. Der afsættes gylle til Ryttervej 3 svarende til 53,2 DE/år og til Smedeforte 5 svarende til 97,16 DE/år. Der tilføres ikke husdyrgødning udefra. Omkring gyllebeholderne er der ingen betonbelægning, hvorfor det er yderst vigtigt, at håndteringen af gylle sker på en sådan måde, at der ikke er risiko for spild.

For at sikre en hensigtsmæssig håndtering af husdyrgødningen, er der stillet vilkår om pumpning, udbringning og transport nr. 49-56. Kolding Kommune vurderer herefter, at der sker en hensigtsmæssig håndtering af husdyrgødningen.

Kemikalier og pesticider

Kemikalier og pesticider opbevares i aflåst kemikalieskab i maskinhus (bygn. nr. 12). Der etableres en vaskeplads ved gyllebeholderne. Vaskepladsen får afløb til en pumpebrønd, hvorfra vandet pumpes over i gylletanken. Det kræver en særskilt tilladelse til etablering af vaskeplads.

Marksprøjte påfyldes og rengøres på vaskeplads.

For at sikre forsvarlig opbevaring og håndtering af kemikalier og pesticider er der stillet vilkår nr. 82-84. Kolding Kommune vurderer herefter, at kemikalier og pesticider håndteres og opbevares miljømæssigt forsvarligt.

Spildevand

Husspildevand fra beboelsen og fra toiletfaciliteter i staldanlæg ledes til septiktank, der tømmes en gang årligt. Nye toiletfaciliteter kræver en særskilt spildevands tilladelse.

Rengøringsvand fra staldene, vask af maskiner og befæstet areal afledes til gyllebeholderen. Tagvand ledes til dræn og videre til Skelbækken.

For at sikre færrest mulige gener fra ejendommens spildevand er der stillet vilkår om spildevand vilkår nr. 57-59. Kolding Kommune vurderer herefter, at spildevand håndteres og udledes hensigtsmæssigt.

Intern og ekstern transport

Transport af gylle nord og øst for ejendommen sker ad Kær Møllevej og Skovhusevej. Til arealer syd for ejendommen sker transporten ad Aller Møllevej, Hvinderupvej og Ryttervej.

Der vil samlet være ca. 160 gylletransporter pr. år igennem Aller. Der ligger en mindre skole op til vejen igennem Aller.

Transporterne til arealer på den anden side af Christiansfeld fortages på omfartsvejen udenom Christiansfeld og videre ad Hjerndrupvej. Se kortbilag 5.

I forbindelse med driften er der samlet følgende data for transportaktiviteter på årsbasis:

	Nudrift	Ansøgt drift
Husdyrgødning	470	420
Foder og korn	26	26
Handelsgødning	1	1
Dyr til/fra ejendom	104	156
Halm	1	1
Brændstof	6	6
Dagrenovation	52	52
Døde dyr	52	52

Derudover forekommer der daglig transport med markmaskiner.

Antallet af transporter pr. år er næsten uændret, dog stiger antallet af dyretransporter, imens antallet af transporter med husdyrgødning falder.

Transporter med husdyrgødning vil være koncentreret i foråret.

For at sikre mindst mulige gener fra transporten til og fra ejendommen er der stillet vilkår nr. 60-61, samt vilkår under gyllehåndtering og gylletransporter. Kolding Kommune vurderer herefter, at transport og antallet heraf ikke vil øge generne for de omkringboende.

Støj

Der vil forekomme støj jævnt over nedestående skema:

Støjkilde	Nudrift	Ansøgt drift
Levering af råvarer	2 timer hver 2. uge	2 timer hver 2. uge
Gyllepumpning	0,5 time dagligt	0,5 time dagligt
Gylleudbringning	En uge/år	En uge/år
Ventilation	8760 timer/år	8760 timer/år
Foderblandinger og udfodring	2 timer dagligt	4 timer dagligt

Derudover vil der være støj ved kørsel med dyr.

Der er ikke foretaget særlige tiltag imod støjkilder.

For at sikre mindst mulige støjgener er der stillet vilkår om gennemsnitligt og maksimalt støjniveau, vilkår nr. 62-64. Kolding Kommune vurderer herefter, at støjgener fra ejendommen er imødekommet.

Fluer og skadedyr

Der tilstræbes en god gødningshåndtering og generel god staldhygiejne med fjernelse af foder- og gødningsrester, der sikrer et minimum af fluer. Ved flueproblemer anvendes rov/gyllefluer. Mortalin står for skadedyrsbekæmpelse.

For at sikre mindst mulige gener fra fluer og skadedyr, er der stillet vilkår om bekæmpelse. Kolding Kommune vurderer, at ejendommens forebyggelse mod fluer og skadedyr sammen med nedestående vilkår nr. 65-66 er tilfredsstillende.

Støv

Der kan forekomme ophvirvling af støv i forbindelse med transporter, håndtering af foder og herunder påfyldning af fodersiloer.

Kolding Kommune vurderer ikke, at der vil forekomme støvgener fra ejendommen på grund af ejendommens placering i et tyndt befolket område, og den forholdsvis store afstand til den nærmeste enkeltbolig.

Kolding Kommune vurderer, at transport og håndtering af grovfoder og foderstoffer m.v. sammen med vilkår nr. 67-68, vil give mindst mulige støvgener for omkringboende, hvorved miljøkravene er opfyldte.

Lys

Der vil være lys i staldanlægget i 18 timer/døgn.

Kolding Kommune vurderer dels at afstanden fra produktionsanlæg til nærmeste nabo er tilstrækkelig stor og dels, at der er stillet vilkår om skærmende beplantning, der sammen medvirker til, at lyset ikke vil være generende for omkringboende. Kommunen har dog, for at sikre mindst mulige lysgener, stillet vilkår nr. 69-70 bl.a. om åbning af porte m.v.

Affald

Der er i ansøgningsmaterialet oplyst følgende affaldstyper:

Type	Opbevaring	Mængde/år	Bortskaffelse
Brændbart affald incl. kemikaliedunke og medicinflasker	Lade (byg. 22)	ca. 6 ton	Kommunal genbrugsplads
Jern og metal	Metalbur på palle	Ca. 2 ton	Til skrothandler
Kanyler og skalpeller	I kanylebokse i	Ca. 100 kg	Kommunal genbrugsplads som Farligt affald
Olie og kemikalieaffald	I lukkede tønder i bygn. 7.	Ca. 50 l	Kommunal genbrugsplads
Oliefiltre	Smed		Smed
Døde søer og polte	I kadaverkappe ved indkørsel til ejendom (punkt 14 på bilag 3)	52-104 søer	Afhentes af DAKA med dags varsel og efter behov.
Døde smågrise	Kølecontainer	100-500	DAKA afhenter ugentligt

Sortering af affald sker efter nyeste vejledning fra Kolding Kommune samt regler for genbrugsplads.

For at sikre håndtering af ejendommens affald er der stillet vilkår om opbevaring, transport og bortskaffelse nr. 71-76. Kolding Kommune vurderer herefter, at de miljømæssige krav til affaldshåndtering er opfyldt.

Anlæggets påvirkning af natur

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer, og i disse økosystemer kan der forventes væsentlige ændringer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof.

Ammoniakemissionen pr. dyreenhed kan variere betydeligt fra den ene produktion til den anden afhængig af dyreart, fodring, staldindretning, udbringningsmetode, renholdelse m.v.

Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug skal ammoniaktabet fra stald og lager reduceres med 15% (2007 niveau) i forhold til det fastsatte referencestaldsystem. Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for udvidelser samt stalde, der renoveres, men kan gennemføres som et krav til reduktion af ammoniaktabet for både det eksisterende og det nye anlæg.

Staldanlæggets ammoniakemission til omgivelserne er beregnet til at være 3194 kg N/ha/år, mens emissionen fra gyllebeholderne er beregnet til 439 kg N/ha/år. Det samlede anlægs emission er 4462 kg N/ha/år. Ammoniakemissionen er øget i forhold til den oprindelige produktion på ejendommen med 531 kg N/år.

Jævnført beregningerne i ansøgningssystemet er det 15% reduktionskrav i forhold til det fastsatte referencestaldsystem opfyldt.

Der ligger ingen udpegede §7 naturområder, og der er ved besigtigelse ikke fundet nogen særlige ammoniakfølsomme naturarealer indenfor 1000 meter af anlægget. Det nærmeste ammoniakfølsomme naturområde, et overdrev på 0,4 ha, er beliggende ca. 1,3 km nordvest for anlægget. Der ligger et §7 overdrev, indenfor Natura 2000 området Lillebælt (habitatområde nr. 96), ca. 2km sydøst for anlægget. Overdrevet er tilgroet med vedplanter.

Der er et vandhul ca. 300 meter vest - og et andet ca. 465 meter nord for staldanlægget. Der er desuden registreret 2 mindre arealer med beskyttet fersk eng 435 meter nord for anlægget. Det vurderes, at de besigtigede vandhuller og enge ikke er særligt følsomme overfor ammoniakdepositionen fra anlægget.

Kolding Kommune vurderer, at ingen naturområder påvirkes af anlæggets ammoniakfordampning i en sådan grad, at naturtilstanden vil ændres. Kolding Kommune vurderer desuden, at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til natur.

Kolding Kommune vurderer, sammen med de stillede vilkår nr. 38, 40 og 41, at de i godkendelsen beskrevne tiltag for begrænsning af ammoniakfordampning til natur og øvrige omgivelser fra anlæg og lager, er tilstrækkelige.

4.3 Udbringningsarealerne

Alle ejede og forpagtede marker, ca. 130 ha ligger på drænet lerjord (JB6 og JB7), og det valgte sædskifte stemmer overens med referencesædskiftet S2 – se bilag 8. Harmonikravet er 1,4 DE, og der udbringes 1,39 DE/ha. Derudover bliver der afsat husdyrgødning svarende til ca. 150 DE til tredjemænd. Aftalearealerne indgår ikke i denne miljøgodkendelse. Der anvendes ingen efterafgrøder udover det generelle lovpligtige krav, og markerne får ikke tilført slam.

Der er ikke registreret beskyttede jord- og stendiger eller fredede fortidsminder grænsende til eller på udbringningsarealerne.

Kvælstofudvaskning til grundvand

Alle udbringningsarealer ligger i områder med almindelige drikkevandsinteresser og udenfor områder med sårbare grundvandsmagasiner. Såfremt ny kortlægning viser, at der er sårbare grundvandsområder indenfor udbringningsarealerne, kan godkendelse og vilkår bringes op til revision af Kolding Kommune.

Kolding Kommune vurderer, at projektet overholder det generelle beskyttelsesniveau i forhold til kvælstofudvaskning til grundvand, og at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse fra dette. Der stilles ingen vilkår.

Påvirkning af søer og vandløb fra markerne

Vandløb og søer påvirkes hovedsageligt af erosion samt direkte afstrømning af næringsstoffer fra overfladevand og dræn. Søer og vandhuller er særligt følsomme overfor tilførsel af fosfor. Derfor fokuseres der hovedsageligt på terrænhældninger ned til vandløb og søer.

De nordlige arealer, ca. 76 ha, afvander til Fiske Bæk / Kær Mølle Å, som er højt målsat (B2), som laksefiskevand. Mark 22 afvander til et sidetilløb til Kær Mølle Å, som er B1 målsat, som gyde- og yngleopvækst område for laksefisk. De nordlige arealer grænser op til vandløbet på en strækning på ca. 3 km. Ingen af arealerne er stærkt skrående. På størstedelen af strækningen ca. 2,2 km er der en bredere udyrket randzone mellem 10 – 150 meter bred. Det vurderes, at vandløbet er godt beskyttet mod erosion af næringsstoffer fra markerne. En vandløbsbedømmelse fra 2008 viser dog ingen dyreliv (faunaklasse 1), og i 2006 og 2007 viser vandløbsbedømmelse en faunaklasse 4. Det vil sige, at vandløbet på denne strækning ikke lever op til sin målsætning (B2 og B1), der mindst kræver en faunaklasse 5 – 7.

De sydlige arealer, 54 ha, afvander til Aller Å / Taps Å, som er højt målsat (B2) som laksefiskevand. Ingen af markerne har stærkt skrående arealer ned til vandløbet. Der er et engområde mellem mark 25–26 og åen. Det vurderes, at vandløbet er godt beskyttet mod erosion af næringsstoffer fra markerne. Der er ikke foretaget nogen nyere vandløbsbedømmelse ved eller nedstrøms fra udbringningsarealerne. Lidt opstrøms er der i 2001 foretaget faunaprøver, som viser en faunaklasse 4. Det vil sige, at vandløbet på denne strækning ikke lever op til sin målsætning.

Der er ikke registreret vandhuller beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 på eller op til udbringningsarealerne. Dog ligger der 3 vandhuller indenfor 20 meter fra markerne. Det vurderes, at disse vandhuller ikke er særligt næringsfattige.

Kolding Kommune vurderer, blandt andet sammen med vilkår nr. 7, 31, 85, 86, 87 og 88, at søer og vandløb ikke bliver påvirket væsentligt af markdriften fra Skelbæk I/S.

Påvirkning af enge, moser og overdrev fra markerne

Der indgår ikke arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 i selve udbringningsarealet. Dog er der to arealer (mark 22 og 26), hvor §3 registreringen går indover det indtegnede udbringningsareal. Det er vurderet ud fra luftfoto, at denne §3 registrering er en fejlregistrering.

Flere af markerne ligger tæt ved eller grænser op til enge, moser eller overdrev beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Se kortbilag 2a og 2b. Det ene overdrev er 1,5 ha og delvist beliggende indenfor Natura 2000 området og medfører derfor et 1000 meter nedfældningskrav på sort jord og græsmarker. Der er udlagt en gødnings- og pesticidfri bræmme på 15 meter på mark 25-0 langs det beskyttede overdrev.

Der stilles krav om, at der skal foretages nedfældning på alle marker på sort jord eller græsmarker. Kolding Kommune vurderer, sammen med vilkår 31 og 87, at engene, moserne og overdrevet ikke bliver yderligere påvirket af driften.

Påvirkning af Hejls Nor – Lillebælt (Natura 2000-område)

Alle udbringningsarealerne afvander til Hejls Nor, som er en del af det sydlige Lillebælt, der er udpeget som habitatområde. Både Hejls Nor og Lillebælt er særligt værdifulde havområder. Lillebælt syd for Kolding Fjord er internationalt beskyttelsesområde Natura 2000-habitatsområde (H96), fuglebeskyttelsesområde (F47) og Ramsarområde (R15). Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er bl.a. sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, kystlaguner og strandsøer, som er en prioriteret naturtype. Hejls Nor er udpeget som kystlagune, der er sårbar overfor tilledning af næringsstoffer. Kystlagunerne kan påvirkes af en sådan tilledning, da de har et begrænset vandskifte med de åbne vandmasser.

Hejls Nor indgår som en del af habitatområdet Lillebælt. Hejls Nor med omgivelser er særligt naturvidenskabeligt interesseområde, hvor målsætningen ikke er opfyldt pga. for stor fosforbelastning.

Lillebælt opfylder ikke sin målsætning om et alsidigt plante- og dyreliv, der kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. Årsagen herfor er ifølge regionplanen den diffuse belastning med især kvælstof, men også fosfor fra oplandet, primært fra landbrug. Jævnfør basisanalysen forudsætter en opfyldelse af den generelle målsætning for Lillebælt en permanent reduktion af udledningerne af næringsalte, herunder især kvælstof fra diffuse kilder og af udledningerne af miljøfremmede stoffer.

Mark nr. 20-0 og 21-0 er beliggende indenfor habitatområdet, men udenfor egentlige naturområder. Der foretages ingen intensivisering af driften på arealerne i forhold til tidligere.

Nitrat: Ingen af udbringningsarealerne er beliggende indenfor nitratklasse-områder. Jævnfør ansøgningen er reduktionsprocenten 76- 100. Beregningerne i ansøgningssystemet angiver, at der udvaskes 45,60 kg N/ha, ved et dyretryk på 1,39 DE, hvilket medfører en udvaskning mellem 0-11,40 kg N/ha til overfladevandet.

Fosfor: Der afsættes i alt 3944 kgP på egne og forpagtede udbringningsarealer. Det svarer til ca. 30,42 kg P/ha, og hvis der anvendes sædskifte S1 eller S2 fraføres der 26,9 kg P/ha. Se bilag 8 – sædskiftenotat fra Skov- og Naturstyrelsen. Dermed bliver fosforoverskuddet på 3,5 KgP/ha.

Ca. 26 ha udbringningsarealer er omfattet af fosforklasse 1 og ca. 9 ha er omfattet af fosforklasse 2.

For arealer i fosforklasse I (arealer med PT 4,0 –6,0) gælder det, at fosforoverskuddet højst må være øget med 4 kg P/ha/år. Kravet til fosforoverskuddet vil altid være opfyldt, hvis fosforoverskuddet ikke overstiger 4 kgP/ha/år i efter- situationen.

Der er taget 37 fosforprøver i 2007 jævnt fordelt på udbringningsarealerne se bilag 6. Fosfortallene varierer mellem 2,1 og 9,2 og har et middeltal på 3,6.

For arealerne i fosforklasse II, må fosforoverskuddet ikke øges i forhold til før-situationen. Jævnfør ansøgningen sker der ingen øgning af fosforoverskuddet på arealerne.

Idet fosfortallet er under 4 og fosforoverskuddet ikke er over 4 kgP/ha er der ingen yderligere krav til fosforreduktionen ifølge det generelle beskyttelsesniveau.

Det vurderes, at overholdelsen af det generelle beskyttelsesniveau i husdyrloven og vilkår nr. 27, 31, 41, 85, 86, 87 og 88 samt det forhold, at der er brede udyrkede randzoner på 10-150 meter på mange af strækningerne ned til vandløbene, er tilstrækkelig til, at sikre at der ikke sker en forringelse af habitatområdet som følge af det ansøgte projekt.

Påvirkning af arter med særligt beskyttelsesbehov (Bilag IV arter)

I bilag 7 findes en konsekvensvurdering over dyrearter, som findes eller inden for de sidste hundrede år har fandtes i Kolding Kommune, eller i naturområder der modtager overfladeafstrømning fra Kolding Kommune, og som samtidigt findes på bilag IV (strengt beskyttede arter) i EF-habitatdirektivet. Bilag 7 er udarbejdet på baggrund af *"Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007"*.

Kolding Kommune er ikke bekendt med andre forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets udbringningsarealer.

Kolding Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af Bilag IV arter i projektområdet eller den umiddelbare nærhed af dette. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår.

Bilagsoversigt

- 1: Grundlag for vilkår og lovgivning**
- 2a: Udbringningsarealer, natur m.v.**
- 2b: Udbringningsarealer, natur m.v.**
- 3: Situationsplan**
- 4: Installationer**
- 5: Transportveje**
- 6: Fosfortal**
- 7: Bilag IV arter**
- 8: Notat om sædskifter**